

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Turvallisuus selvitykset satamissa

Aleksi Uttula

Satamapäivät 15.9.2026

Miksi turvallisuusselvityksiä laajennettiin?

- Turvatoimilain muutos tuli voimaan 1.7.2025.
- Tavoitteena on vahvistaa ulkomaanliikenteen satamien henkilöturvallisuutta ja suojata kriittisiä toimintoja.
 - Ehkäistään kriittisten tietojen väärinkäyttöä valtion turvallisuutta vaarantaviin tekoihin
 - Ehkäistään järjestäytyneen rikollisuuden toimintamahdollisuuksia satamissa.
- Uusi menettely on jatkossa osa satamien ISPS-turvallisuusjärjestelmää.
- Keskeinen periaate: selvitykset kohdennetaan tehtäviin ja käyttöoikeuksiin, joissa väärinkäytöllä voi olla merkittävä turvallisuusvaikutus.



Mitä turvallisuusselvityksillä tavoitellaan satamissa

- 1. Kohdennettu, ei kaikenkattava

Tarkoituksena ei ole turvallisuusselvittää kaikkia satamassa työskenteleviä, vaan tunnistaa turvallisuuden kannalta aidosti merkitykselliset tehtävät ja käyttöoikeudet. Tavoitteena, että satamien kriittisimpiin tietoihin, järjestelmiin ja toimintoihin pääsevät vain henkilöt, joiden nuhteettomuus ja luotettavuus on asianmukaisesti varmistettu

- 2. Satamanpitäjä tuntee toimintansa

Viranomaiset tuovat turvallisuusnäkökulman. Prosessi perustuu satamanpitäjän, Traficom, Supon ja PTR-viranomaisten yhteistyöhön.

- 3. Turvallisuusselvitys on osa jatkuvaa turvallisuudenhallintaa

Kyse ei ole kertaluonteisesta tarkastuksesta. Tehtävät, käyttöoikeudet, henkilöstö ja toimintaympäristö muuttuvat, joten myös päätöksiä ja selvitysten voimassaoloa seurataan. Asiaa valvotaan turva-arviointien ja auditointien yhteydessä

Toimijoiden roolit

Satamanpitäjä

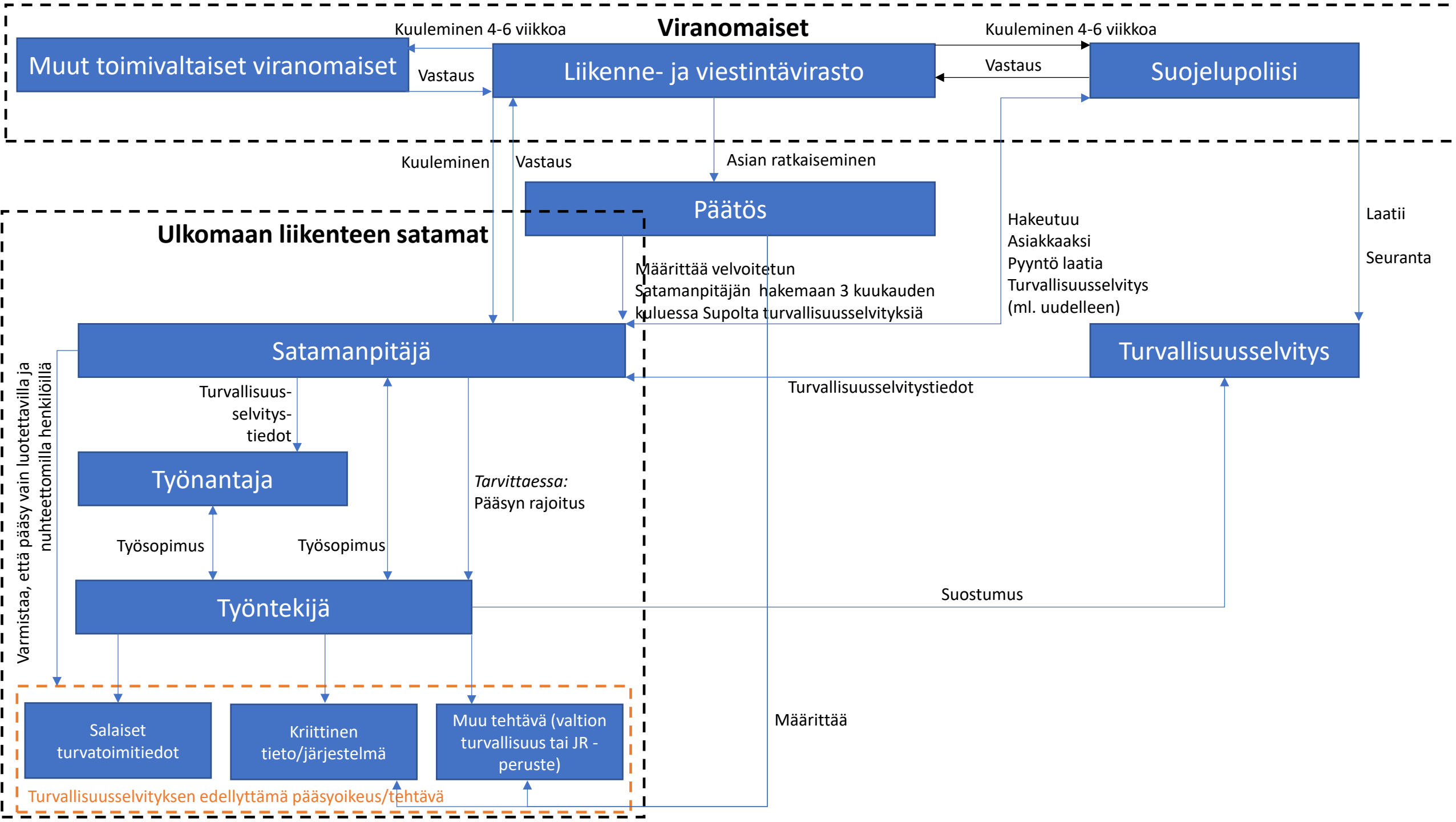
Ulkomaanliikenteen sataman satamanpitäjän on varmistettava, että sataman turvallisuuden kannalta kriittisiin tietoihin ja tietojärjestelmiin pääsee vain henkilö, jota voidaan pitää nuhteettomana ja luotettavana.

Turvallisuusselvitys on haettava, kun henkilö:

1. pääsee salassa pidettäviin sataman turvatoimia koskeviin tietoihin; tai
 2. saa kriittiseen lastinkäsittelyä tai sataman valvontaa koskevaan järjestelmään oikeuden sekä lukea että muuttaa tietoja laajemmin kuin yksittäisen työtehtävän tai teknisen ylläpidon edellyttämässä laajuudessa.
1. Lisäksi Traficom voi sisällyttää selvittämisvelvollisuuteen muita tehtäviä, jos henkilön luotettavuuden varmistaminen on erittäin tärkeää valtion turvallisuuden tai järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan kannalta

Traficom

- Traficom määrittää velvoitteen satamakohtaisesti
 - päättää, mitä satamanpitäjiä velvollisuus koskee
 - päättää, mitkä tiedot ja tietojärjestelmät ovat turvallisuuden kannalta kriittisiä
 - määrittää, millaiset käyttöoikeudet synnyttävät selvittämisvelvollisuuden
 - hyväksyy satamanpitäjän esityksestä turvallisuusselvitettävät henkilö-/tehtäväryhmät, voi sisällyttää päätökseen myös muita turvallisuuskriittisiä tehtäviä
 - kuulee valmistelussa satamanpitäjää ja muita toimivaltaisia viranomaisia
 - valvoo velvoitteiden toteutumista osana satamien turvatoimien valvontaa
- Supo tekee henkilöturvallisuusselvityksen – Traficom määrittää satamaturvallisuuden näkökulmasta, missä tehtävissä selvitys tarvitaan.



Entä jos turvallisuusselvityksessä tulee esiin tietoja?

- Turvallisuusselvitys ei automaattisesti tarkoita hyväksytty/hylätty-ratkaisua → Supo selvittää – työnantaja arvioi
- Satamien osalta tulee huomioida erityinen velvollisuus: jos turvallisuusselvityksessä tai turvallisuusselvityslain 51 §:n mukaisessa jatkuvassa seurannassa ilmenee tietoja, joiden perusteella satamanpitäjä arvioi, ettei henkilölle voida antaa kyseistä pääsyä kriittisiin tietoihin tai järjestelmiin, satamanpitäjän on ryhdyttävä toimenpiteisiin pääsyn poistamiseksi. Tämä velvollisuus on suoraan turvatoimilaissa
 - viime kädessä satamanpitäjän on hallintaoikeutensa tai sopimusjärjestelyjensä avulla varmistettava, ettei kyseinen henkilö enää pääse kriittiseen tietoon tai järjestelmään.
- Arviointikriteerilautakunta on antanut suosituksia turvallisuusselvityslain soveltamiseksi. Lautakunnan tehtävänä on tukea turvallisuusselvityslain yhdenmukaista soveltamista, mutta sen tulkintasuosituksukset eivät sellaisenaan ole sitovia. [Arviointikriteerilautakunnan suositukset – Oikeusministeriö](#)

Lopetusdia

Täydentävä, mutta lyhyt
lisätietoteksti.